

Exterior, procesul a durat până la întoarcerea sa în planul dintru care am simțit mereu că provine. Pentru mine însă (cel rămas prezumtiv neîntregit), întâlnirea noastră continuă launtric, întrucât prezența maestrului Ștefan Niculescu n-a încetat să-mi nutrească spiritul, călăuzindu-mă discret și atât de iluminativ!...

George BALINT

Cum l-am cunoscut pe Ștefan Niculescu

În 1981 eram în clasa a XII-a la Liceul de Muzică „George Enescu” și doream să dau la Conservator la Compoziție. Mă pregătisem foarte temeinic la armonie și compoziție și mă simțeam gata pentru un examen greu, cu o concurență foarte mare. Aveam un dosar destul de consistent cu piese în formă de lied și de rondo, cu variațiuni, toate în stil clasico-romantic, lucrări scrise „corect”. Cu câteva luni înainte de examen, părinții mei au socotit să-mi prezint „portofoliul” de creație câtorva dintre personalitățile componistice care predau în Conservator (actuala UNMB). Așa am ajuns și la maestrul Ștefan Niculescu. Ne-am întâlnit la Conservator în sala 20, cred, cea de la parter, din corpul C. Dl. Niculescu era o figură distinsă, luminoasă, plină de bunăvoință. Cu relativă timiditate în fața așa unui maestru, dar cu oarecare siguranță de sine dată de dosarul meu destul de grosuț și scris frumos, am expus producțiile mele, așteptând încuviințarea și, eventual, laudele Profesorului. Dar, spre surprinderea mea și a tatălui meu, care mă însoțea, maestrul nu zicea nimic. Era un fel de „da” de conveniență”, dar concluzia era, pe cât de neașteptată, pe atât de gravă: nu merge, nu e bine! Era clar: nu sunt bun de compoziție. Nu înțelegeam ce se întâmplă și dacă mai era ceva de făcut. În fine, ne pregăteam să plecăm, deja îmi împachetam „operele”, când tatăl meu a avut o idee, care mi s-a părut cea mai proastă posibilă. El știa că afară de lucrările de dosar eu mai aveam diverse alte încercări muzicale, improvizații libere, care nu respectau nicio regulă învățată, „gândul mâții”, cum se zicea la noi în familie. Astfel de emanații nesistematice trecuseră demult în desuetitudine, de când m-am apucat serios de compoziție. Și zicea: „arată și piesa în verde!”. Piesa „în verde” era o fantezie, numită „Reverie”, în care se îmbina o atmosferă diafan-impresionistă, cu niște pentatonii hemitonice, de inspirație zen, totul într-o mișcare rubato. Compoziția, scrisă în creion pe două pagini, era mângălită – altfel nu pot să spun – cu un creion verde, afară de o zonă, unde folosisem creionul roșu. Era, cum se zice, o „piesulică”, nimic de luat în seamă. Mi-era cam rușine, dar la insistențele tatălui meu, și poate ale maestrului, am scos-o din geantă și am cântat-o cum îmi plăcea mie. Și iată, o și mai mare surpriză: maestrul Niculescu era încântat. „Asta da! Asta m-a convins!” Puteam să fac compoziție. Abia în acea încercare timidă, care nu avea nicio urmă de școală, vedea el ceva care făcea să merit încrederea

lui. Așadar, în ceva „reușit” din punct de vedere tehnic, bine articulat, subscris unor reguli clare, clasicizante, el nu vedea nimic semnificativ, iar în ceva nefinisat, nestudiat, lipsit de o rigoare conceptualizată, vedea o perspectivă pentru viitor. Era un mod atent de a se raporta la muzică, căutând nu doar ordinea muzicală, sistemul, ci și, mai ales, sensibilitatea și intuiția muzicală. Mai târziu, într-un interviu va afirma câteva lucruri edificatoare pentru felul în care vedea el lucrurile: *Sunt deopotrivă pentru și împotriva ideii de sistem. Și azi, ca în toate timpurile sau la toate culturile – e vorba în special de*

arta cultă –, se simte nevoia de sistem, în sensul cel mai larg: o bază consolidată pe care imaginația să poată clădi liber.

Primisem, așadar, un vot de încrederea tardivă și, deja, nesperat. Am nădăjduit, apoi, că mă va lua la clasa lui de compoziție, dar nu avea locuri libere, și așa am ajuns la Stroe, apoi la Vieru. Însă, legătura abia începută avea să continue peste ani. Un alt vot de încredere va veni peste 12 ani, când, cu ocazia primirii premiului Herder, m-a propus ca bursier la Viena. Și încă de multe alte ori am beneficiat de acest credit. Vreau să cred că nu îi voi fi înșelat nici atunci și nicidecum această mare încredere!

Nicolae TEODOREANU

Exercita asupra ființei mele fascinația labirintului

O figură impozantă, puternică și altruistă care exercita asupra ființei mele de atunci (încă novice în anii facultății), fascinația labirintului: pe de-o parte, magnetismul captivant al demersului căutător, sinuos, imprevizibil, când umbros când luminous, precum deltele cu noduri și ventre ale eterefonilor sale; pe de altă parte, luciditatea implacabilă, uneori chiar tăioasă a